

ความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครู
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ*

THE PRIORITY NEEDS OF THE SOCIAL AND EMOTIONAL LEARNING SKILLS OF
TRIAMUDOMSUKSAPATTANAKARN SCHOOL TEACHERS

¹จิณณวัตร ปานจิ้น Jinnawat Panjeen ²นันทรัตน์ เจริญกุล Nantarat Charoenkul

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: 6480012927@student.chula.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 4 คน และครูผู้สอนจำนวน 207 คน รวมทั้งสิ้น 212 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม สภาพปัจจุบันของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในภาพรวม พบว่า ทักษะด้านความสัมพันธ์มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด (PNImodified = 0.931) รองลงมา คือ การตระหนักรู้ตนเอง (PNImodified = 0.809) และการตัดสินใจที่รับผิดชอบ (PNImodified = 0.753)

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, ทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม, ความต้องการจำเป็น, โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ

Abstract

The main objectives of this research were to: 1) study the current and desirable states of the social and emotional learning skills of Triamudomsuksapattanakarn school teachers; 2) study the priority needs of the social and emotional learning skills of Triamudomsuksapattanakarn school teachers. This study was conducted using a descriptive research approach. The population was Triamudomsuksapattanakarn school. The informants were a school director, 4 vice directors, and 207 teachers, totally 212. The research instrument was a questionnaire on the current state and the desirable state of Triamundompattanakarn school teachers' social and emotional learning skills. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and PNImodified. The research results showed that, overall, the current state of social and emotional learning skills was at a moderate level, while the desirable state was, overall, at the highest level. The research results also showed that the priority need index, overall, was 0.769 (PNImodified = 0.769), with the highest PNI modified on relationship skill (PNImodified = 0.931), followed by self-awareness (PNImodified = 0.809), and responsible decision making (PNImodified = 0.753), respectively.

Keywords: Teachers Development, Social and Emotional Learning Skill, Needs Assessment, Triamudomsuksapattanakarn School.

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ในหมวดหมู่ที่ 12 กล่าวถึงความเชื่อมโยงของหมวดหมู่กับยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายหลักของแผนไว้ว่า ประเทศไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต มุ่งตอบสนองเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จำนวน 2 เป้าหมาย ได้แก่ การพัฒนาคนสำหรับยุคใหม่ โดยการพัฒนาคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต เป้าหมาย สามารถสร้างงานอนาคต และสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

เป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาคือคุณภาพการศึกษา (Education Quality) ในการดำเนินการเพื่อไปสู่ความสำเร็จนั้น ครูจะต้องได้รับเสริมสร้างสมรรถนะด้านหลักสูตร นวัตกรรมพัฒนา และการใช้ระบบ E-learning และสมรรถนะด้านการสื่อสาร ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน โดยเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจ ขวัญกำลังใจ และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ในด้านการบริหารจะต้องสามารถสร้างให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เน้นการพัฒนาด้านวิชาการ (Academic Focus) เสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกความมีคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียนและครูผู้สอนมีความพึงพอใจและมีความสุขกับการเรียนการสอน (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2552)

การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบันเปรียบบุคลากรเสมือนรากฐานหรือเสาหลักสำคัญขององค์กรหากองค์กรมีรากฐานและเสาหลักที่แข็งแกร่งก็จะสามารถเผชิญกับอุปสรรคปัญหาภายใต้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างราบรื่น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการทรัพยากรมนุษย์ยุคใหม่จะเน้นการพัฒนาบุคลากร ให้มีความสามารถตรงตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรต้องการ (วนิดา วาดีเจริญ, 2556) ด้วยเหตุนี้ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการบริหารงานบุคคลจึงเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจเพราะเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารให้องค์กรอย่างมีประสิทธิภาพที่จะได้มาซึ่งบุคลากรที่เปรียบพร้อมด้วยคุณสมบัติมาปฏิบัติงานเป็นระยะเวลาที่ต่อเนื่องยาวนาน

ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีความก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว (Digital Disruptive World) และเต็มไปด้วยความกดดันภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สังคมไทยจึงได้รับอิทธิพลจากสังคมโลกที่มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ที่หลากหลาย อาทิ ด้านเทคนิควิทยาการรูปแบบใหม่ ซึ่งเป็นผลมาจากการแข่งขันทางด้านเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ นำมาซึ่งวัฒนธรรมวัตถุนิยมที่ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมหรือรูปแบบของการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไปด้วย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่องค์กรต่างๆ มุ่งแสวงหาบุคคลที่มีความฉลาดทางสติปัญญา (IQ) (มนูญ สรรค์คุณากร, 2562)

อย่างไรก็ตาม สังคมให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ (EI) เพราะในยุคปัจจุบันบุคคลที่มีความรู้ความสามารถจำเป็นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติในด้านความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยบริหารการจัดการอารมณ์ของตนเองให้เป็นผู้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และทำให้เป็นคนกล้าคิดกล้าทำ ภายอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลผลโดยยังมีความคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากสมดุลด้านอารมณ์สามารถลดอุปสรรคด้านอารมณ์ที่เข้ามาขัดขวางความคิดอ่านและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนำไปสู่ความไม่ตรึงที่ดี และมีความประนีประนอม (มะลิ ประดิษฐ์แสง, 2559)

นอกจากนี้ ความฉลาดทางสังคมยังคงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกคนในฐานะสัตว์สังคมซึ่งต้องปฏิสัมพันธ์กัน เพราะมนุษย์มีการติดต่อสื่อสารและทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกันตลอดเวลา ยิ่งไปกว่านั้น การพัฒนาเยาวชนและวัยรุ่นทั่วไปให้มีทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม เพื่อสร้างสังคมที่มีความสงบสุข อยู่ร่วมกันอย่างสันติ โรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญในการบ่มเพาะผู้เรียนให้มีทักษะดังกล่าว ครูซึ่งอยู่ใกล้ชิดผู้เรียนถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียน ควบคู่ไปกับการพัฒนาตนเองให้มีทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมและถ่ายทอดคุณสมบัติ คุณลักษณะ ตลอดจนการแสดงออกด้านอารมณ์และสังคมอย่างเหมาะสมเพื่อการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในโรงเรียนและสังคมภายนอกได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ (เพชรยุพา บุณย์สิริจรูญรัฐ, 2558) ที่กล่าวว่า ความฉลาดทางสังคมจึงนับว่าเป็นคุณสมบัติหนึ่งของครูที่จะช่วยอบรมสั่งสอนผู้เรียนให้ใช้ชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข โดยมีการรับรู้เข้าใจและตระหนักถึงความต้องการของบุคคลอื่น เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วโดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในสังคมทำให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงช่วงสุดท้ายของชีวิตมนุษย์ ทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมเป็นความสามารถของบุคคลในกระบวนการเรียนรู้ต่อการแสดงออกทางด้านอารมณ์และสังคมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยสามารถนำความรู้ ทักษะ และทักษะที่จำเป็นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดการทางด้านอารมณ์ การกำหนดและการบรรลุเป้าหมายในเชิงบวก การยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น การสร้างและการรักษาความสัมพันธ์เชิงบวก การตัดสินใจที่รับผิดชอบ และการจัดการความสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคลในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น ในฐานะครูย่อมต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมอย่างต่อเนื่องและคอยอบรม ดูแลผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาทักษะดังกล่าวเช่นกัน ซึ่งผลจากการศึกษาเบื้องต้น พบว่า บุคคลที่มีทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมที่ดี ไม่เพียงแต่จะประสบความสำเร็จทางการเรียนหรือการทำงาน แต่ยังมีผลลัพธ์ทางสังคมที่ดีอีกด้วย ได้แก่ ความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับบริวาร การเอาใจใส่ และการเอื้อเฟื้อหรือการเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ การมีส่วนร่วมในทางที่ดีกับสังคม และพฤติกรรมหรือการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการมีสุขภาพที่ดี ดังนั้น การมีทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมที่ดีจะนำมาซึ่งความสุขที่มีองค์ประกอบที่จะสามารถนำพาชีวิตไปสู่ความสำเร็จได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการซึ่งดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้ (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2, 2564) ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล มีคุณลักษณะเป็นพลโลกและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข” ตามที่วิสัยทัศน์ระบุนั้นแสดงให้เห็นว่า “ความสุข” เป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนสังคมให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพและมีสันติสุข ซึ่งทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมเป็นทักษะที่ควรมีเนื่องจากมีส่วนช่วยให้ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการพัฒนาทักษะของตนเองในด้านต่างๆ ได้ เช่น ทักษะด้านความสัมพันธ์ และการตระหนักต่อสังคม เป็นต้น ดังนั้น สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าครูและผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพเพื่อเป็นพลโลกที่มีคุณภาพและมีความสุขอย่างพร้อมเพรียงกัน เพราะการที่ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาจนกระทั่งเป็นบุคคลที่มีคุณภาพได้นั้นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของบุคลากรของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการซึ่งจะเป็นปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญที่สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการข้อที่ 4 สนับสนุนผู้บริหารให้มีความสามารถในการบริหาร และข้อที่ 5 พัฒนาครูให้มีองค์ความรู้และมีสมรรถนะสูง มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ อันจะสามารถนำไปสู่ความสำเร็จของวิสัยทัศน์ที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญและสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการให้ก้าวหน้า สานต่อเจตนารมณ์ของวิสัยทัศน์โรงเรียนให้เป็นจริง อีกทั้งยังพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง และไม่เพียงแต่สามารถนำไปใช้เพื่อการบริหารบุคลากรของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปปรับใช้กับโรงเรียนต่างๆ ในเครือข่ายของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน รวม 4 คน และครูผู้สอน 207 คน โดยการใช้แบบเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 212 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งและวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เป็นแบบตอบสนองคู่ (Dual-response format) มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ระดับ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับสูงที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในระดับต่ำที่สุด ตามทฤษฎีการแบ่งระดับของ (Best, John W, 1981)

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมและการพัฒนาครู กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย สร้างผังโครงสร้างเครื่องมือและข้อคำถามในการสอบถามให้ชัดเจนตามผังโครงสร้างเครื่องมือวิจัย โดยกำหนดแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับออกแบบและสร้างแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม กำหนดความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ ได้ข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ และหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปมาใช้ พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 มีจำนวน 16 ข้อ และข้อที่มีค่า IOC เท่ากับ 0.67 มีจำนวน 5 ข้อ รวมทั้งฉบับมีค่า IOC เท่ากับ 0.92 แสดงว่าแบบสอบถามที่จะนำไปใช้วัดได้ตรงตามจุดประสงค์ รวมทั้งตรวจสอบและปรับแก้ไขถ้อยคำภาษาให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการออกหนังสือราชการผ่านระบบสารบรรณแจ้งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โดยผู้ให้ข้อมูลดำเนินการตอบแบบสอบถามรูปแบบออนไลน์ จากระหัสติวารโค้ดผ่าน Google Form ใช้ระยะเวลาเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 15 วัน ผู้วิจัยได้รับการตอบแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นอยู่ภายใต้การให้คำปรึกษาแนวทางในการเก็บ

ข้อมูลจากอาจารย์ที่ปรึกษาและแบบสอบถามทุกฉบับ ผ่านการตรวจสอบแล้วว่า ผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามครบถ้วนทุกประเด็นคำถามอย่างสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์โดยคำนวณความต้องการจำเป็นจากสูตรการคำนวณค่าดัชนีความต้องการจำเป็น แล้วจึงจัดลำดับความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โดยเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ประกอบด้วยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โดยภาพรวม ตามคุณลักษณะของแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ

ทักษะการเรียนรู้ด้าน อารมณ์และสังคม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ		
1. การบริหารตนเอง	2.899	0.396	ปานกลาง	4.652	0.213	มากที่สุด	0.635	5
2. การตระหนักรู้ตนเอง	2.625	0.553	ปานกลาง	4.751	0.240	มากที่สุด	0.809	2
3. การตระหนักรู้สังคม	2.666	0.444	ปานกลาง	4.580	0.225	มากที่สุด	0.718	4
4. ทักษะด้าน ความสัมพันธ์	2.383	0.271	น้อย	4.601	0.223	มากที่สุด	0.931	1
5. การตัดสินใจที่ รับผิดชอบ	2.663	0.260	ปานกลาง	4.668	0.294	มากที่สุด	0.753	3
เฉลี่ยรวม	2.647	0.196	ปานกลาง	4.650	0.751	มากที่สุด	0.769	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.647$, $S.D. = 0.196$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารตนเอง ($M = 2.899$, $S.D. = 0.396$) รองลงมาคือการตระหนักรู้สังคม ($M = 2.666$, $S.D. = 0.444$) การตัดสินใจที่รับผิดชอบ ($M = 2.663$, $S.D. = 0.260$) และการตระหนักรู้ตนเอง ($M = 2.625$, $S.D. = 0.553$) ทั้งนี้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือทักษะด้านความสัมพันธ์ ($M = 2.383$, $S.D. = 0.271$)

สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในภาพรวม อยู่ในระดับสูงที่สุด ($M = 4.650$, $S.D. = 0.751$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการตระหนักรู้ตนเอง ($M = 4.751$, $S.D. = 0.240$) รองลงมาคือการตัดสินใจ

ที่รับผิดชอบ (M = 4.668, S.D. = 0.294) การบริหารตนเอง (M = 4.652, S.D. = 0.213) ทักษะด้านความสัมพันธ์ (M = 4.601, S.D. = 0.223) ทั้งนี้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการตระหนักต่อสังคม (M = 4.580, S.D. = 0.225)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในภาพรวม คือ 0.769 ($PNI_{modified} = 0.769$) โดยลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ ($PNI_{modified} = 0.931$) รองลงมา คือ การตระหนักต่อตนเอง ($PNI_{modified} = 0.809$) การตัดสินใจที่รับผิดชอบ ($PNI_{modified} = 0.753$) และการตระหนักต่อสังคม ($PNI_{modified} = 0.718$) ทั้งนี้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารตนเอง ($PNI_{modified} = 0.635$)

นอกจากนี้ ความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการมี สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการเมื่อพิจารณารายด้าน 5 ด้าน ตามคุณลักษณะของแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรียงลำดับการนำเสนอจากด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในภาพรวมสูงที่สุด ไปถึงต่ำที่สุด ดังตารางที่ 2-6

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในทักษะด้านความสัมพันธ์

ทักษะการเรียนรู้ด้าน อารมณ์และสังคม ทักษะ ด้านความสัมพันธ์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ		
1. ความสามารถในการ สื่อสารและสร้าง ความสัมพันธ์อันดีโดย แสดงออกอย่างมี วัฒนธรรม	2.198	0.557	น้อย	4.424	0.886	มาก	1.013	2
2. ความสามารถในการ ทำงานร่วมกัน การ แก้ปัญหา บริหารความ ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ การต่อต้านความกดดัน เชิงลบจากสังคม	2.226	0.612	น้อย	4.886	0.317	มากที่สุด	1.195	1
3. การแสดงออกถึงภาวะ ผู้นำ การสนับสนุนและ การตอบสนองต่อการขอ ความช่วยเหลือ	2.816	0.948	ปาน กลาง	4.551	0.569	มากที่สุด	0.616	4
4. ความสามารถในการให้ และขอความช่วยเหลือ	2.292	0.514	น้อย	4.542	0.527	มากที่สุด	0.982	3
เฉลี่ยรวม	2.383	0.271	น้อย	4.601	0.223	มากที่สุด	0.931	1

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ อยู่ในระดับน้อย ($M = 2.383$, $S.D. = 0.271$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแสดงออกถึงภาวะผู้นำ การสนับสนุนและการตอบสนองต่อการขอความช่วยเหลือ ($M = 2.816$, $S.D. = 0.948$) รองลงมา คือ ความสามารถในการให้และขอความช่วยเหลือ ($M = 2.292$, $S.D. = 0.514$) และความสามารถในการทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา บริหารความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ การต่อต้านความกดดันเชิงลบจากสังคม ($M = 2.226$, $S.D. = 0.612$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสามารถในการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดีโดยแสดงออกอย่างมีวัฒนธรรม ($M = 2.198$, $S.D. = 0.557$)

สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ อยู่ในระดับสูงที่สุด ($M = 4.601$, $SD = 0.223$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา บริหารความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ การต่อต้านความกดดันเชิงลบจากสังคม ($M = 4.886$, $SD = 0.317$) รองลงมา คือ การแสดงออกถึงภาวะผู้นำ การสนับสนุนและการตอบสนองต่อการขอความช่วยเหลือ ($M = 4.551$, $SD = 0.569$) และความสามารถในการให้และขอความช่วยเหลือ ($M = 4.542$, $SD = 0.527$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสามารถในการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดีโดยแสดงออกอย่างมีวัฒนธรรม ($M = 4.424$, $SD = 0.886$)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ คือ 0.931 ($PNI_{modified} = 0.931$) โดยลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา บริหารความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ การต่อต้านความกดดันเชิงลบจากสังคม ($PNI_{modified} = 1.195$) รองลงมา คือ ความสามารถในการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดีโดยแสดงออกอย่างมีวัฒนธรรม ($PNI_{modified} = 1.013$) และความสามารถในการให้และขอความช่วยเหลือ ($PNI_{modified} = 0.982$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การแสดงออกถึงภาวะผู้นำ การสนับสนุนและการตอบสนองต่อการขอความช่วยเหลือ ($PNI_{modified} = 0.616$)

ตารางที่ 3 สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตระหนักรู้ตนเอง

ทักษะการเรียนรู้ด้าน อารมณ์และสังคม ด้าน การตระหนักรู้ตนเอง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ		
1. การรับรู้คุณค่าของ วัฒนธรรม ภาษา ความคิด ของตนเอง และบูรณา การอัตลักษณ์ของตนเอง และของสังคม	3.000	0.820	ปานกลาง	4.952	0.212	มากที่สุด	0.651	3
2. การแยกแยะและรับรู้ อคติ ความลำเอียง และอารมณ์ของตนเอง	2.434	0.897	น้อย	4.731	0.485	มากที่สุด	0.944	1

3. การมีกรอบความคิด								
แบบเติบโตและมีการ								
พัฒนาการกำหนด	2.443	0.736	น้อย	4.570	0.496	มากที่สุด	0.871	2
เป้าประสงค์และ								
ผลประโยชน์ของตนเอง								
เฉลี่ยรวม	2.625	0.553	ปานกลาง	4.751	0.240	มากที่สุด	0.809	2

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตระหนักต่อตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.625$, $S.D. = 0.553$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับรู้คุณค่าของวัฒนธรรม ภาษา ความคิด ของตนเอง และบูรณาการอัตลักษณ์ของตนเองและของสังคม ($M = 3.000$, $S.D. = 0.820$) รองลงมา คือ การมีกรอบความคิดแบบเติบโตและมีการพัฒนาการกำหนดเป้าประสงค์และผลประโยชน์ของตนเอง ($M = 2.443$, $S.D. = 0.736$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การแยกแยะและรับรู้ อคติ ความลำเอียง และอารมณ์ของตนเอง ($M = 2.434$, $S.D. = 0.897$)

สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตระหนักต่อตนเอง อยู่ในระดับสูงที่สุด ($M = 4.751$, $S.D. = 0.240$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับรู้คุณค่าของวัฒนธรรม ภาษา ความคิด ของตนเอง และบูรณาการอัตลักษณ์ของตนเองและของสังคม ($M = 4.952$, $S.D. = 0.212$) รองลงมาคือ การแยกแยะและรับรู้ อคติ ความลำเอียง และอารมณ์ของตนเอง ($M = 4.731$, $S.D. = 0.485$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีกรอบความคิดแบบเติบโตและมีการพัฒนาการกำหนดเป้าประสงค์และผลประโยชน์ของตนเอง ($M = 4.570$, $S.D. = 0.496$)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ คือ 0.809 ($PNI_{modified} = 0.809$) โดยลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การแยกแยะและรับรู้ อคติ ความลำเอียง และอารมณ์ของตนเอง ($PNI_{modified} = 0.944$) รองลงมา คือ การมีกรอบความคิดแบบเติบโตและมีการพัฒนาการกำหนดเป้าประสงค์และผลประโยชน์ของตนเอง ($PNI_{modified} = 0.871$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การรับรู้คุณค่าของวัฒนธรรม ภาษา ความคิด ของตนเอง และบูรณาการอัตลักษณ์ของตนเองและของสังคม ($PNI_{modified} = 0.651$)

ตารางที่ 4 สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตัดสินใจที่รับผิดชอบ

ทักษะการเรียนรู้ด้าน อารมณ์และสังคม ด้าน การตัดสินใจที่รับผิดชอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ		
1. การระบุปัญหา								
วิเคราะห์สถานการณ์ และ ตัดสินใจหาอย่างยุติธรรม	2.712	0.812	ปานกลาง	4.603	0.717	มากที่สุด	0.697	3

2. การตระหนักถึง								
ความสำคัญของการคิดเชิงวิพากษ์	2.778	0.570	ปานกลาง	4.877	0.328	มากที่สุด	0.756	2
3. การสะท้อนคิดเพื่อ								
ยกระดับสุขภาวะทางจิตของตนเองและของสังคม	2.580	0.700	ปานกลาง	4.278	0.449	มาก	0.658	4
4. การคาดการณ์								
ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองและต่อสังคม	2.584	0.493	ปานกลาง	4.915	0.279	มากที่สุด	0.902	1
เฉลี่ยรวม	2.663	0.260	ปานกลาง	4.668	0.294	มากที่สุด	0.753	3

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตัดสินใจที่รับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.663$, $S.D. = 0.260$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตระหนักถึงความสำคัญของการคิดเชิงวิพากษ์ ($M = 2.778$, $S.D. = 0.570$) รองลงมา คือ การระบุปัญหา วิเคราะห์สถานการณ์ และตัดสินใจหาอย่างยุติธรรม ($M = 2.712$, $S.D. = 0.812$) และการคาดการณ์ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองและต่อสังคม ($M = 2.580$, $S.D. = 0.700$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสะท้อนคิดเพื่อยกระดับสุขภาวะทางจิตของตนเองและของสังคม ($M = 2.580$, $S.D. = 0.700$)

สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตัดสินใจที่รับผิดชอบอยู่ในระดับสูงที่สุด ($M = 4.668$, $S.D. = 0.294$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ การคาดการณ์ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองและต่อสังคม ($M = 4.915$, $S.D. = 0.279$) รองลงมา คือ การตระหนักถึงความสำคัญของการคิดเชิงวิพากษ์ ($M = 4.877$, $S.D. = 0.328$) และการระบุปัญหา วิเคราะห์สถานการณ์ และตัดสินใจหาอย่างยุติธรรม ($M = 4.603$, $S.D. = 0.717$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสะท้อนคิดเพื่อยกระดับสุขภาวะทางจิตของตนเองและของสังคม ($M = 4.278$, $S.D. = 0.449$)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตัดสินใจที่รับผิดชอบอยู่ในระดับสูงที่สุดคือ 0.753 ($PNI_{modified} = 0.753$) โดยลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การคาดการณ์ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองและต่อสังคม ($PNI_{modified} = 0.902$) รองลงมา คือ การตระหนักถึงความสำคัญของการคิดเชิงวิพากษ์ ($PNI_{modified} = 0.756$) และการระบุปัญหา วิเคราะห์สถานการณ์ และตัดสินใจหาอย่างยุติธรรม ($PNI_{modified} = 0.697$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสะท้อนคิดเพื่อยกระดับสุขภาวะทางจิตของตนเองและของสังคม ($PNI_{modified} = 0.658$)

ตารางที่ 5 สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตระหนักต่อสังคม

ทักษะการเรียนรู้ด้าน อารมณ์และสังคม ด้าน การตระหนักต่อสังคม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ		
1. การรับรู้ทัศนคติและจุด แข็งของผู้อื่นและ แสดงออกซึ่งความเอื้อ อาทรและเห็นอกเห็นใจหรือ อกตัญญูทเวที	2.773	0.705	ปานกลาง	4.726	0.467	มากที่สุด	0.704	3
2. การระบุนความ หลากหลายของสังคมทั้ง ด้านดีและไม่ดี	2.740	0.470	ปานกลาง	4.731	0.549	มากที่สุด	0.727	2
3. การตระหนักต่อโอกาส และความต้องการ ณ เวลานั้นๆ	2.457	0.594	น้อย	4.405	0.580	มาก	0.793	1
4. การเข้าใจอิทธิพลของ ระบบและสถานการณ์ที่มี ผลต่อพฤติกรรม	2.693	1.150	ปานกลาง	4.457	0.518	มาก	0.655	4
เฉลี่ยรวม	2.666	0.444	ปานกลาง	4.580	0.225	มากที่สุด	0.718	4

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตระหนักต่อสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.666$, $S.D. = 0.444$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับรู้ทัศนคติและจุดแข็งของผู้อื่นและแสดงออกซึ่งความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจหรืออกตัญญูทเวที ($M = 2.773$, $S.D. = 0.705$) รองลงมา คือ การระบุนความหลากหลายของสังคมทั้งด้านดีและไม่ดี ($M = 2.740$, $S.D. = 0.470$) และการเข้าใจอิทธิพลของระบบและสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรม ($M = 2.693$, $S.D. = 1.150$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การตระหนักต่อโอกาสและความต้องการ ณ เวลานั้นๆ ($M = 2.457$, $S.D. = 0.594$)

สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตระหนักต่อสังคม อยู่ในระดับสูงที่สุด ($M = 4.580$, $S.D. = 0.225$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การระบุนความหลากหลายของสังคมทั้งด้านดีและไม่ดี ($M = 4.731$, $S.D. = 0.549$) รองลงมา คือ การรับรู้ทัศนคติและจุดแข็งของผู้อื่นและแสดงออกซึ่งความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจหรืออกตัญญูทเวที ($M = 4.726$, $S.D. = 0.467$) และการเข้าใจอิทธิพลของระบบและสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรม ($M = 4.457$, $S.D. = 0.518$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การตระหนักต่อโอกาสและความต้องการ ณ เวลานั้นๆ ($M = 4.405$, $S.D. = 0.580$)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการตระหนักต่อสังคม คือ 0.718 ($PNI_{modified} = 0.718$) โดยลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การตระหนักต่อโอกาสและความต้องการ ณ เวลานั้นๆ ($PNI_{modified} = 0.793$) รองลงมา คือ

การระบุนความหลากหลายของสังคมทั้งด้านดีและไม่ดี ($PNI_{modified} = 0.727$) และการรับรู้ทัศนคติและจุดแข็งของผู้อื่นและแสดงออกซึ่งความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจหรือกตัญญูกตเวทิตะ ($PNI_{modified} = 0.704$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเข้าใจอิทธิพลของระบบและสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรม ($PNI_{modified} = 0.655$)

ตารางที่ 6 สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการบริหารตนเอง

ทักษะการเรียนรู้ด้าน อารมณ์และสังคม ด้าน การบริหารตนเอง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ		
1. การจำแนกอารมณ์ของ ตนเอง	2.679	1.003	ปานกลาง	4.594	0.587	มากที่สุด	0.715	2
2. การยอมรับอารมณ์ของ ตนเอง	3.047	1.038	ปานกลาง	4.491	0.501	มาก	0.474	5
3. การสร้างเป้าหมายของ ตนเอง	3.024	0.283	ปานกลาง	4.476	0.501	มาก	0.480	4
4. การวางแผนและบริหาร จัดการตนเอง	2.849	0.835	ปานกลาง	4.755	0.431	มากที่สุด	0.669	3
5. การรับผิดชอบต่อบทบาท หน้าที่ของตนเอง	2.632	0.777	ปานกลาง	4.948	0.222	มากที่สุด	0.880	1
เฉลี่ยรวม	2.899	0.396	ปานกลาง	4.652	0.213	มากที่สุด	0.635	5

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการบริหารตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.899$, $S.D. = 0.396$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การยอมรับอารมณ์ของตนเอง ($M = 3.047$, $S.D. = 1.038$) รองลงมา คือ การสร้างเป้าหมายของตนเอง ($M = 3.024$, $S.D. = 0.283$) ถัดมา คือ การวางแผนและบริหารจัดการตนเอง ($M = 2.849$, $S.D. = 0.835$) และการจำแนกอารมณ์ของตนเอง ($M = 2.679$, $S.D. = 1.003$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง ($M = 2.632$, $S.D. = 0.777$)

สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ในด้านการบริหารตนเอง อยู่ในระดับสูงที่สุด ($M = 4.652$, $S.D. = 0.213$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง ($M = 4.948$, $S.D. = 0.222$) รองลงมา คือ การวางแผนและบริหารจัดการตนเอง ($M = 4.755$, $S.D. = 0.431$) การจำแนกอารมณ์ของตนเอง ($M = 4.594$, $S.D. = 0.587$) และการยอมรับอารมณ์ของตนเอง ($M = 4.491$, $S.D. = 0.501$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสร้างเป้าหมายของตนเอง ($M = 4.476$, $S.D. = 0.501$)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการในด้านการบริหารตนเอง คือ 0.635 ($PNI_{modified} = 0.635$) โดยลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง ($PNI_{modified} = 0.880$) รองลงมา คือ การจำแนกอารมณ์ของตนเอง ($PNI_{modified} = 0.715$) การวางแผนและบริหารจัดการตนเอง ($PNI_{modified} = 0.669$) และ

การสร้างเป้าหมายของตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.480$) ทั้งนี้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การยอมรับอารมณ์ของตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.474$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

สภาพปัจจุบันของการพัฒนาครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการมีวิธีการพัฒนาคุณลักษณะของครูตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมครบทุกคุณลักษณะแต่ยังไม่เด่นชัด เมื่อพิจารณาตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมรายด้าน พบว่า ด้านการตระหนักรู้ตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่า ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการมีเป้าหมายด้านการตระหนักรู้ตนเองอยู่ในระดับที่ดีแล้ว เนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาให้ครูสามารถรับรู้คุณค่าของวัฒนธรรม ภาษา ความคิด ของตนเอง และบูรณาการอัตลักษณ์ของตนเองและของสังคม รวมถึงส่งเสริมให้ครูมีการแยกแยะและรับรู้ อคติ ความลำเอียงและอารมณ์ของตนเอง นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครูมีการรอบความคิดแบบเติบโตและมีการพัฒนาการกำหนดเป้าประสงค์ และผลประโยชน์ของตนเอง ดังที่ Goldman (1995) กล่าวว่า การตระหนักรู้ในตนเอง มีองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน ได้แก่ การจำแนกและยอมรับอารมณ์ การรับรู้ตนเองอย่างถูกต้อง การรู้ในจุดแข็ง ความต้องการของตนเอง การรับรู้ประสิทธิภาพของตนเอง การรู้จักคุณค่าของตนเองและเป้าหมายของตน ดังที่ Oliveira (2021) ได้ศึกษาทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูที่ส่งผลกระทบต่อด้านผลการปฏิบัติงาน พบว่า ครูถือเป็นวิชาชีพที่ต้องการทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมอยู่ในระดับสูง โดยสังเกตได้จากครูมักตกอยู่ในภาวะเครียดสะสมจากการปฏิบัติงาน หรือแม้แต่การหมดไฟในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ปัญหาเหล่านี้มักกลายเป็นปัญหาด้านสุขภาพทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจ จากนั้นขยายผลจนกระทั่งกลายเป็นผลกระทบในแง่ลบต่อผลการปฏิบัติงาน จนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการลดลงตามลำดับมีเพียงไม่กี่ปีมานี้ที่ปัญหาเรื่องทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางมากขึ้นและมีการสร้างแนวทางการพัฒนาในตามบริบท เช่น การแนะนำการอบรม หรือการพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีต่างๆ ที่หลากหลาย

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด เมื่อพิจารณาตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมรายด้าน พบว่า การตระหนักรู้ตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังที่ Keyes (1998) กล่าวว่า ผู้ที่มีทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมที่ดีจะเป็นผู้ที่มีความตระหนักทั้งต่อตนเองและต่อสังคม เนื่องจากทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการศึกษาเล่าเรียน และการได้รับการอบรมบ่มเพาะอย่างดี อีกทั้งเกิดจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จนตกผลึกมาเป็นบทเรียนสำคัญในการดำเนินชีวิตทำให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี ค่าดัชนีสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม แสดงให้เห็นว่า ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการมีความต้องการที่จะสร้างแรงจูงใจและความพยายามในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม มีแรงจูงใจและมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคและสร้างสังคมในอุดมคติ ถึงแม้ว่าโรงเรียนมีการดำเนินการพัฒนาครูให้มีการตระหนักรู้ตนเองอยู่แล้ว แต่ก็ยังต้องมีการสร้างแรงบันดาลใจอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองต่อความหลากหลายและความต้องการของครูในด้านต่างๆ ดังที่

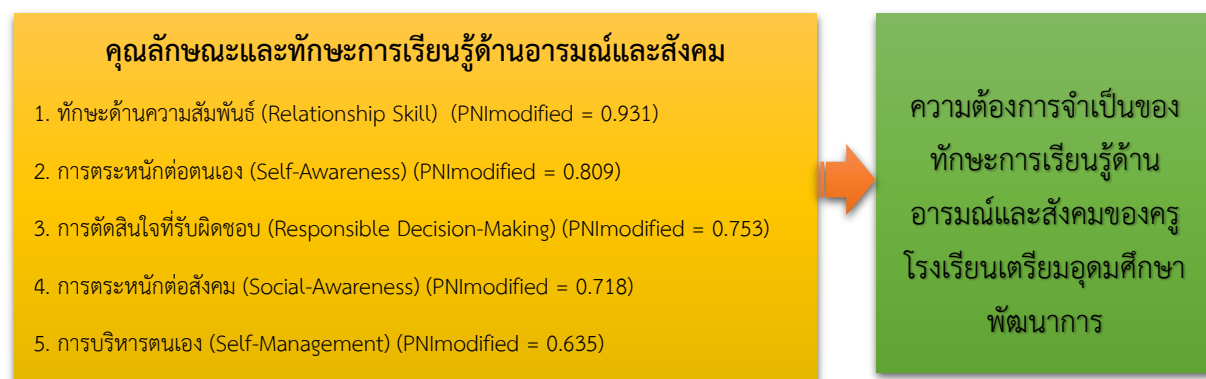

ชาญ สวัสดิ์สาลี (2542) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า บุคลากรมีความสำคัญและทรงคุณค่ามากกว่าทรัพยากรอื่นๆ ทั้งหมด กล่าวคือทรัพยากรอื่นๆ เมื่อใช้ไปแล้วย่อมมีการเสื่อมสลายไปสีกหรือหมดไปในที่สุด แต่คนหรือบุคลากรเป็นทรัพยากรที่เพิ่มมูลค่า (value added) ให้กับองค์กร เพราะคนจะมีการสะสมความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงาน หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นการพัฒนาบุคลากรสามารถจำแนกประเภทต่างๆ ได้หลายอย่าง

ความต้องการจำเป็นของพัฒนาครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือทักษะด้านความสัมพันธ์ แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการมีความจำเป็นที่จะพัฒนาทักษะด้านดังกล่าวและบูรณาการความรู้ของตนเองให้มากยิ่งขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ครูมีความสามารถในการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดี โดยแสดงออกอย่างมีวัฒนธรรม ความสามารถในการทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา การบริหารความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการต่อต้านความกดดันเชิงลบจากสังคม ทั้งนี้ ครูยังต้องการพัฒนาการแสดงออกถึงภาวะผู้นำ การสนับสนุนและการตอบสนองต่อการขอความช่วยเหลือ รวมถึงความสามารถในการให้และขอความช่วยเหลือเพื่อปรับเปลี่ยนบรรยากาศในการทำงานให้มีสุขภาวะที่ดีอันจะส่งผลดีต่อทั้งตนเองเพื่อนร่วมงาน รวมไปถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีความสุข ตามที่ Spilt, Koomen and Thijs (2011) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางจิตของครู พบว่าในปัจจุบันการที่จะสามารถรับรู้พฤติกรรมและความรู้สึกทางอารมณ์ในแต่ละวันของครูในห้องเรียนต้องอาศัยการประเมินจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลระหว่างครูกับผู้เรียน เนื่องจากพฤติกรรมของผู้เรียนเองสามารถส่งผลต่ออารมณ์และสุขภาวะทางจิตทางด้านบวกและด้านลบของครู

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยคือความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นตามข้อย่อยของคุณลักษณะของทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะด้านความสัมพันธ์ ($PNI_{modified} = 0.931$) รองลงมา คือ การตระหนักต่อตนเอง ($PNI_{modified} = 0.809$) การตัดสินใจที่รับผิดชอบ ($PNI_{modified} = 0.753$) และการตระหนักต่อสังคม ($PNI_{modified} = 0.718$) ทั้งนี้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารตนเอง ($PNI_{modified} = 0.635$) ซึ่งผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการพัฒนาแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมให้แก่ครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โดยเฉพาะทักษะด้านความสัมพันธ์ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด
 - 1.2 ครูควรปรับปรุงและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมโดยเน้นผลวิจัยและข้อค้นพบจากภาพรวมในด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ทักษะด้านความสัมพันธ์ การตระหนักต่อตนเอง และการตัดสินใจที่รับผิดชอบ
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาวิจัยต่อยอดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคม เพื่อสนับสนุนให้ครูสามารถปฏิบัติงาน ปฏิบัติตน และใช้ชีวิตอย่างสมดุล รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและถ่ายทอดทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมให้กับนักเรียนต่อไป
 - 2.2 การศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาและการพัฒนาทักษะด้านความสัมพันธ์การตระหนักต่อตนเอง และการตัดสินใจที่รับผิดชอบของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
 - 2.3 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของครูในโรงเรียนอื่นๆ ในเครือโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และโรงเรียนอื่นๆ ที่มีบริบทและนโยบายการพัฒนาในรูปแบบเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- ชาญ สวัสดิ์สาส์. (2542). **คู่มือนักฝึกอบรมมืออาชีพ : การจัดดำเนินการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- เพชรยุพา บุณย์สิริจรัสรัฐ. (2558). **หลักการพัฒนาความฉลาดทางสังคม**. กรุงเทพมหานคร: เฌอเดียมอง.
- มนูญ สรรค์คุณากร. (2562). **ผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความฉลาดทางอารมณ์และสังคม**. นนทบุรี: สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
- มะลิ ประดิษฐ์แสง. (2559). **ความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางสังคมของอาจารย์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้**. สงขลา: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- วนิดา วาติเจริญ. (2556). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์ จากแนวคิด ทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2552). **การปฏิรูปการศึกษาใหม่**. กรุงเทพมหานคร: สวัสดิการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 2. (2564). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2564**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 2.

สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). **พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

Best, John W. (1981). **Research in Education**. 4th ed. New Jersey: Prentice-Hall.

Goleman, D. (1995). **Emotional intelligence: A new vision for educators**. *PsycEXTRA Dataset*. <https://doi.org/10.1037/e538982004-001>.

Keyes, C. L. M. (1998). Social well-being. *Social Psychology Quarterly*. 61(2). 121–140. <https://doi.org/10.2307/2787065>

Oliveira. (2021). Impacts of social and emotional learning interventions for teachers on teachers' outcomes: A systematic review with meta- analysis. *Frontiers in Psychology*. 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.677217>.

Spilt, J.L., Koomen, H.M. and Thijs, J.T. (2011). Teacher wellbeing: The importance of teacher–student relationships. *Educational Psychology Review*. 23(4). 457–477.